

Høringsnotat

Forslag til delegasjon av avgjørelsesmyndighet i saker om ettergivelse av sakskostnader i straffesaker og utkast til retningslinjer for ettergivelse

1. Innledning

Justis- og beredskapsdepartementet sender med dette på høring forslag om delegasjon av myndighet til å ettergi sakskostnader i straffesaker og utkast til retningslinjer for ettergivelse i disse sakene. Departementet foreslår at Statens innkrevingssentral (SI) gis fullmakt til å ettergi sakskostnader i straffesaker for beløp under 1,5 G.

2. Bakgrunn

Departementet har en del enkeltsaker til behandling og ønsker i større grad å konsentrere ressursene om departementets kjerneoppgaver.

SI er allerede gitt fullmakt til å ettergi sakskostnader tilkjent staten i benefiserte saker og i sivile saker hvor staten er part for beløp inntil 1,5 G, jf. forskrift 2010-09-03-1244 og rundskriv G-08/2010. Delegasjon av avgjørelsesmyndighet når det gjelder sakskostnadskrav i straffesaker vil være en naturlig forlengelse av eksisterende oppgaver for SI.

SI har opparbeidet seg kompetanse og erfaring i å behandle denne type saker. I tillegg har SI gode systemer og rutiner for å behandle søknader om ettergivelse. Det vil også være praktisk og effektivt at det organet som har ansvar for inndrivelse av kravet og dermed har oversikt over søkers økonomi gis myndighet til å behandle søknader om ettergivelse av sakskostnader i straffesaker. Departementet legger til grunn at dette vil medføre kortere saksbehandlingstid.

For å sikre likebehandling vil Justis- og beredskapsdepartementet utarbeide retningslinjer for myndighetsutøvelsen. Retningslinjer for ettergivelse av sakskostnader i sivile saker er gitt i rundskriv G-09/2010.

3. Gjeldende rett

Ved forskrift 2010-09-03-1244 er Justis- og beredskapsdepartementet gitt fullmakt til å ettergi sakskostnader i straffesaker når særlige forhold taler for det og å utarbeide generelle retningslinjer for behandling av anmodninger om ettergivelse.

Behandling av søknader om ettergivelse av sakskostnader i straffesaker er regulert i påtaleinstruksen § 31-2.

4. Departementets forslag

Som nevnt over har SI fullmakt til å ettergi sakskostnader i sivile saker der staten er part og sakskostnader til staten i benefiserte saker med en hovedstol på inntil 1,5 G.

Selv om det foreligger ulikheter mellom sivile krav og krav knyttet til straffesaker er sakskostnader ilagt i straffesaker en erstatning for selve prosessen og i mindre grad knyttet til det straffbare forholdet. Departementet mener derfor at det langt på vei vil være det samme vurderingstemaet for ettergivelse av sakskostnader i sivile saker og i straffesaker.

Imidlertid vil det kunne være søknader om ettergivelse av sakskostnader som ikke kan sees helt isolert fra straffesaken sakskostnadskravet springer ut av. Departementet foreslår at det i retningslinjene legges opp til at SI konsulterer departementet i saker som antas å ha stor allmenn interesse eller som reiser særlig prinsipielle spørsmål. Departementet legger også opp til at det skal ha instruksjonsmyndighet i enkeltsaker.

Departementet vurderer at det er hensiktsmessig å følge den samme beløpsgrensen som gjelder for sakskostnader i sivile saker, slik at fullmakten til SI begrenses til sakskostnadskrav med en hovedstol på inntil 1,5 G. Myndighet til å ettergi sakskostnader i straffesaker over 1,5 G vil bero i Justis- og beredskapsdepartementet. Departementet antar imidlertid at det i liten grad vil idømmes eller ilegges sakskostnader over dette beløpet og at det derfor vil være få saker som ikke omfattes av en delegasjon til SI.

Justis- og beredskapsdepartementet mener det er hensiktsmessig så langt det passer å følge den samme systematikken som i rundskriv G-09/2010 om ettergivelse av sakskostnader i sivile saker.

Departementet foreslår i retningslinjene at det skal legges vekt på domfellelser og vedtatte forelegg etter den dom/forelegg hvor sakskostnader søkes ettergitt. Et aktuelt spørsmål er hvor stor vekt dette skal tillegges i den konkrete vurderingen. En annen problemstilling er i hvilken grad det skal legges vekt på om søker er mistenkt eller siktet for nye straffbare forhold, jf. påtaleinstruksen § 31-1 sjette ledd. På bakgrunn av uskyldspresumsjonen i strafferetten foreslår departementet at det ikke vektlegges at søker er mistenkt eller siktet for nye straffbare forhold.

Departementet imøteser høringsinstansenes syn på hvilken vekt nye straffbare forhold skal tillegges.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser

Ved delegasjon av myndighet til å ettergi sakskostnader i straffesaker vil saksmengden til SI øke. Tilfanget av søknader antas imidlertid ikke å bli stort. Departementet legger til grunn at delegasjon som foreslått kan løses med de ressursene som SI allerede har og vil således ikke ha noen nevneverdige økonomiske eller administrative konsekvenser.

6. Forslag til delegasjonsvedtak og retningslinjer

Vedlagt følger utkast til delegasjonsvedtak og retningslinjer.